

JUDECĂTORIA
Cahul
sediul Vulcănești

or. Vulcănești, str. Plotnicov 34, Republica Moldova,
e-mail: jvl@justice.md; Tel.: /373 /293/ 21167
www.instante.justice.md

Dosar nr.1-69/2025
1-25149910-15-1-24102025

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28,
mun. Chișinău

Judecătoria Cahul (sediul Vulcănești), Vă expediază cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, ridicată de către avocatul Dandăș Veaceslav la 23 iulie 2026, în interesele lui Raiciu Ivan, în cauza penală de învinuire a lui Raiciu Ivan în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea controlului constituționalității a prevederilor art.329 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală.

La prezenta scrisoare de însoțire se anexează:

- Copia încheierii Judecătoriei Cahul (sediul Vulcănești) nr. 1-69/2025 din 03 august 2026 pe 3 file ;
- Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea înaintată de avocatul Dandăș Veaceslav în interesele lui Raiciu Ivan pe 16 file ;

Judecătorul

Judecătoriei Cahul (sediul Vulcănești)

Ludmila Camerzan-Rotaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție

A. Autorul excepției de neconstituționalitate.

A.1. Persoană fizică:

Raiciu Ivan

A.2. Reprezentant:

Avocat DANDEȘ VEACESLAV

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun.

B.1. Cauza penală a fost înregistrată la judecătoria Cahul, Sediul Vulcănești la 24.10.2025 pentru examinare în fond.

Prima ședință de judecată a fost stabilită pentru 22 ianuarie 2026.

B.2. La 02.12.2025 procurorul a depus demers de prelungire a măsurii preventive – obligația de nepărsire a țării.

La 05.12.2025 prin încheierea instanței, cu referire la prevederile art.175-176, 178 CPP, a fost admis demersul procurorului și a s-a dispus a prelungi măsura preventivă a obligației de nepărsire a țării pe un termen de 60 de zile. De asemenea instanța a explicat dreptul de contestare cu recurs în termen de 3 zile.

Partea apărarea a depus cerere de recurs.

Prin Decizia Curții de Apel Sud din 12.12.2025, cu referire la prevederile art.312 alin.(5) pct.2) CPP, **recursul a fost respins ca nefondat.** De remarcat, că recursul a fost examinat în colegiul, Vitalie Movilă, Evgheni Bancov, Inga Gorlenco. Decizia instanței de recurs a fost unanimă, fără opinii separate.

B.3. La 28.01.2026 procurorul a depus demers de prelungire a măsurii preventive – obligația de nepărsire a țării.

La 04.02.2026 prin încheierea instanței, cu referire la prevederile art.175-176, 178 CPP, a fost admis demersul procurorului și a s-a dispus a prelungi măsura preventivă a obligației de nepărsire a țării pe un termen de 60 de zile. De asemenea instanța a explicat dreptul de contestare cu recurs în termen de 3 zile.

Partea apărarea a depus cerere de recurs.

Prin Decizia Curții de Apel Sud din 12.02.2026, cu referire la prevederile art.329, 437 alin.(2) și art.447-449 alin.(1) pct.1) lit.c) CPP, **recursul a fost respins ca inadmisibil.** De remarcat, că recursul a fost examinat în colegiul, Andrei Scripcenco, Evgheni Bancov, Inga Gorlenco. Decizia instanței de recurs a fost unanimă, fără opinii separate.

În motivarea soluției din 12.02.2026, se indică:

”Astfel în faza judecării cauzei, instanța de judecată soluționează toate chestiunile privind măsurile preventive, dar cu recurs separat poate fi atacată, potrivit art.329 alin.(2)

CPP, numai încheierea privind aplicarea arestării preventive sau înlocuirii unei măsuri preventive neprivative de libertate cu arestarea preventivă. Celelalte hotărâri ale instanței de judecată privind aplicarea, înlocuirea, revocarea sau refuzul aplicării, înlocuirii ori revocării, precum și alte hotărâri pot fi atacate cu apel sau recurs numai odată cu sentința potrivit art.400 alin.(2) sau art.437 alin.(2) CPP.

Reieșind din textul normelor enunțate supra se atestă că legiuitorul a indicat nemijlocit măsura preventivă care este pasibilă recursului.

Prin urmare, prescripțiile de drept enunțate denotă că, la faza judecării cauzei, legea procesual penală prevede calea de atac - recursul - doar pentru hotărârile judecătorești privind aplicarea și prelungirea duratei arestului preventiv și arestului la domiciliu, iar încheierea prin care a fost admis demersul și prelungită durata obligării de nepărsire a țării inculpatului nu este susceptibilă de a fi atacată separat cu recurs, argumentele privind dezacordul cu aceasta urmând a fi invocate doar în recursul declarat împotriva hotărârii în fond.

Totodată, potrivit practicii judiciare naționale constante, aceste prevederi legale nu aduc atingere drepturilor și libertăților procesuale ale persoanei, de vreme ce în ședința de judecată inculpatului îi sunt garantate toate drepturile procesuale, iar prevederea unei căi de atac pentru încheieri ce se referă la măsurile non-privative de libertate ar periclita procesul de judecare a cauzei într-un termen rezonabil.

Prin urmare **încheierea privind aplicarea, înlocuirea sau revocarea** măsurii preventive inculpatului, cu excepția încheierii privind aplicarea arestării preventive, **nu este pasibilă de atac** în instanța ierarhic superioară, or prevederea unei căi de atac pentru asemenea încheieri ar periclita procesul de judecare a cauzei într-un termen rezonabil.

În contextul celor relatate, instanța de recurs constată că **încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Vulcănești din 04 februarie 2026 nu se supune căii de atac în ordine de recurs**, considerente din care recursurile apărării împotriva încheierii prin care a fost prelungită măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara pe un termen de 60 zile urmează a fi respinse ca inadmisibile.

În aceste circumstanțe, Completul de judecată nu se va expune asupra motivelor invocate în cererile de recurs or, soluția de respingere a recursurilor ca inadmisibile nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui recurs exercitat în mod legal.”

B.4. La 31.03.2026 procurorul a depus demers de prelungire a măsurii preventive, care urmează a fi examinat de către instanță.

La 02.04.2026 prin încheierea instanței, cu referire la prevederile art.175-176, 178 CPP, a fost admis demersul procurorului și a s-a dispus a prelungi măsura preventivă a obligației de nepărsire a țării pe un termen de 60 de zile. De asemenea instanța a indicat că încheierea separat nu se contestă decât odată cu fondul cauzei.

Partea apărarea a depus cerere de recurs, și totodată a depus și cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în instanța de recurs.

Prin Decizia Curții de Apel Sud din 12.02.2026, cu referire la prevederile art.329, 437 alin.(2) și art.447-449 alin.(1) pct.1) lit.c) CPP, **recursul a fost respins ca**

inadmisibil.

B.4. La 29.05.2026 procurorul a depus demers de prelungire a măsurii preventive, care urmează a fi examinat de către instanță.

La 03.06.2026 prin încheierea instanței, cu referire la prevederile art.175-176, 178 CPP, a fost admis demersul procurorului și a s-a dispus a prelungi măsura preventivă a obligației de nepărise a țării pe un termen de 60 de zile. De asemenea instanța a indicat că încheierea separat nu se contestă decât odată cu fondul cauzei.

Partea apărarea a depus cerere de recurs, și totodată a depus și cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în instanța de recurs.

Prin Decizia Curții de Apel Sud cu referire la prevederile art.329, 437 alin.(2) și art.447-449 alin.(1) pct.1) lit.c) CPP, recursul a fost respins ca inadmisibil, fiind respinsă ca inadmisibilă și cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate prin argumentul că dacă recursul este inadmisibil și cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate este inadmisibilă.

B.5. La 22.07.2026 procurorul a depus demers de prelungire a măsurii preventive, care urmează a fi examinat de către instanță.

Respectiv, instanța de fond la emiterea încheierii, în ipoteza admiterii demersului procurorului va aplica inclusiv prevederile art.329 alin.(1) și alin.(2) CPP, și va declara încheierea definitivă.

Drept consecință, partea apărării va fi lipsită de dreptul de a depune recurs prin declararea inadmisibilității acestuia, și va fi lipsită de dreptul de verificare judecătorească a încheierii emise.

C. OBIECTUL SESIZĂRII

C.1. Obiectul sesizării îl constituie sintagmele de la art.329 alin.(1) și alin.(2) Codul de procedură penală:

(1) La orice etapă a judecării cauzei, până la pronunțarea hotărârii asupra fondului cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. O nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeiuri pentru aceasta, dar nu mai devreme decât peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare sau dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează noua cerere.

(2) Hotărârile instanței privind aplicarea, neaplicarea, revocarea sau înlocuirea arestării preventive ori a arestării la domiciliu, privind prelungirea sau refuzul de a prelungi durata acesteia, precum și cele privind aplicarea liberării provizorii sau refuzul liberării provizorii pot fi atacate cu recurs în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară, care se judecă conform prevederilor art. 311 și 312, aplicate în mod

corespunzător.

Remarcăm, că aceste norme sunt în redacția Legii nr.111 din 11.06.26, MO273-276/24.06.26 art.265; în vigoare din 24.06.26, însă care și în această redacție nu conține prevederi exprese, directe și precise referitor la contestarea cu recurs a măsurilor preventive neprivative de libertate prelungite de instanța de fond.

Neclaritatea și imprevizibilitate, lipsirea de dreptul de a depune recurs efectiv (îngrădirea dreptului la două grade de jurisdicție), paralelismele legislative care generează incertitudine și insecuritate juridică, implică următoarele aspecte:

- Art.329 alin.(1) CPP, reglementează dreptul procesual al instanței de fond la judecarea cauzei a dispune aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive.

Adică această normă procesuală este strictă și **nu reglementează – prelungirea** măsurii preventive neprivative de libertate;

- Instanța de fond la judecarea cauzei doar cu referire la aplicarea prevederilor art.178 alin.(3) CPP, se expune asupra prelungirii măsurii preventive.
- Prevederile art.196 alin.(2) CPP (în redacția Legii nr.111 din 11.06.26, MO273-276/24.06.26 art.265; în vigoare din 24.06.26), reglementează, că

”Hotărârea judecătorului de instrucție sau a instanței cu privire la măsurile preventive poate fi atacată cu recurs în termen de 3 zile în instanța ierarhic superioară. În cazul hotărârii Curții Supreme de Justiție, recursul se judecă de alt complet al Curții Supreme de Justiție.”

Însă această normă nu este una nouă, ori și pînă la modificările aplicabile din 24.06.2026, aceasta prevedea, că:

”hotărîrea judecătorului de instrucție sau a instanței cu privire la **aplicarea**, **prelungirea** sau **înlocuirea** măsurii preventive poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară”.

Respectiv sub aspect de reglementare procesuală nu s-a schimbat absolut nimic, și astfel, continuă caracterul neclar al acestei norme.

- Prevederile art.329 alin.(2) CPP, nu reglementează dreptul de contestare cu recurs a încheierilor față de măsurile preventive neprivative de libertate, așa cum a interpretat și aplicat instanța de recurs pe cauza dată.

C.2. Pe cale de consecință, reiese că sub aspectul prelungirii măsurii preventive neprivative de libertate, la examinarea prelungirii se aplică norma art.178 alin.(3) CPP, care ar reglementa dreptul de a prelungi măsura preventivă prin ignorarea prevederilor art.329 alin.(1) CPP, care nu reglementează dreptul de prelungire a măsurii preventive;

Iar deja în cazul procedurii de recurs, prin interpretarea și aplicarea stricto sensu a prevederilor art.329 alin.(2) CPP ne se impune interpretarea instanței - de inadmisibilitate (lipsa dreptului și procedurii de contestare) a contestării cu recurs separat a măsurii preventive prelungite, în contrariu cu norma de la art.196 alin.(2) CPP, care reglementează dreptul de a depune recurs.

C.3. Sintagmele: aplicare, prelungire, înlocuire, revocare, sunt strict reglementate-denumite pe întreg textul Codului de procedură penală, și astfel sunt clar determinabile pe textul normelor puse în discuție și nu există nici o modalitate juridică a realiza interpretare extensivă a sensului prevederilor art.329 alin.(1) CPP, prin adăugire interpretativă și a sintagmei "prelungire", cum nu există nici o modalitate de interpretare prin așa numita coroborare, prin invocarea și preluarea sintagmei "prelungire" din textul normei art.178 alin.(3) CPP.

O atare concluzie rezidă în regulile care sunt obligatorii pentru respectarea calității legii.

Astfel, această normă, în sensul lipsei de reglementare (primul aspect) a sintagmei "prelungire" face ca norma să fie neclară și imprevizibilă, și totodată în comparație cu norma de la art.178 alin.(3) CPP, crează paralelisme legislative (al doilea aspect), care generează incertitudine și insecuritate juridică.

C.4. Sintagmele:

"hotărârile instanței privind aplicarea, neaplicarea, revocarea sau înlocuirea arestării preventive ori a arestării la domiciliu, privind prelungirea sau refuzul de a prelungi durata acesteia, precum și cele privind aplicarea liberării provizorii sau refuzul liberării provizorii pot fi atacate cu recurs în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară, care se judecă conform prevederilor art. 311 și 312, aplicate în mod corespunzător", de a semenea prin lipsă de reglementare (primul aspect) **face ca această normă să fie neclară și imprevizibilă și îngrădește dreptul la două grade de jurisdicție, anume prin omisiunea dreptului de a depune recurs efectiv** față de măsurile neprivative de libertate, iar pe de altă parte, în contextul reglementării de la art.196 alin.(2) CPP care fără excepții și condiții stabilește că "hotărîrea ... instanței cu privire la măsurile preventive poate fi atacată cu recurs în termen de 3 zile în instanța ierarhic superioară", ceea ce **creiază** paralelisme legislative (al doilea aspect), care generează incertitudine și insecuritate juridică, care rămîne a fi existentă chiar și urmare a redacției actuale în baza Legii nr.111 din 11.06.26, MO273-276/24.06.26 art.265; în vigoare din 24.06.26.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție.

D.1. Articolul 16 Egalitatea

„[...] (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...] (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 119 Folosirea căilor de atac

Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

D.2. Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997) sunt următoarele:

Articolul 6 Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.”

Articolul 7 Nici o pedeapsă fără lege

„1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.”

Articolul 13 Dreptul la un recurs efectiv

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

Articolul 14 Interzicerea discriminării

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie,

opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Articolul 2 din Protocolul nr. 7 Dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală

„1. Orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară. Exercitarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege.

2. Acest drept poate face obiectul unor excepții în cazul infracțiunilor minore, așa cum acestea sunt definite de lege, sau când cel interesat a fost judecat în primă instanță de către cea mai înaltă jurisdicție ori a fost declarat vinovat și condamnat ca urmare a unui recurs împotriva achitării sale.”

D.3. Alte prevederi relevante aplicabile:

Art.2 alin.(3) Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și politice

Statele părți la prezentul Pact se angajează:

- a) să garanteze că orice persoană ale cărei drepturi sau libertăți recunoscute în prezentul Pact au fost violate va dispune de o cale de recurs efectivă, chiar atunci când încălcarea a fost comisă de persoane acționând în exercițiul funcțiilor lor oficiale;
- b) să garanteze că autoritatea competentă, judiciară, administrativă ori legislativă sau orice altă autoritate competentă potrivit legislației statului, va hotărî asupra drepturilor persoanei care folosește calea de recurs și să dezvolte posibilitățile de recurs jurisdicțional;
- c) să garanteze că autoritățile competente vor da urmare oricărui recurs care a fost recunoscut ca justificat.

Articolul 178. Obligarea de a nu părăsi localitatea sau obligarea de a nu părăsi țara

(1) Obligarea de a nu părăsi localitatea constă în îndatorirea impusă în scris bănuیتului, învinuitului, inculpatului de către procuror sau, după caz, de instanța de judecată de a se afla la dispoziția organului de urmărire penală sau a instanței, de a nu părăsi localitatea, în care domiciliază permanent sau temporar, fără încuviințarea procurorului sau a instanței, de a nu se ascunde de procuror sau instanță, de a nu împiedica urmărirea penală și judecarea cauzei, de a se prezenta la citarea organului de urmărire penală și a instanței de judecată și de a le comunica acestora despre schimbarea domiciliului.

[...]

(3) Durata măsurilor preventive prevăzute la alin.(1) și (2) nu poate depăși 60 de zile și, după caz, poate fi prelungită doar motivat. Prelungirea se dispune de către procuror sau de către instanța de judecată și fiecare prelungire nu poate depăși 60 de zile.

Articolul 196. Atacarea hotărârilor privind măsurile preventive

[...] (2) Hotărârea judecătorului de instrucție sau a instanței cu privire la măsurile preventive poate fi atacată cu recurs în termen de 3 zile în instanța ierarhic superioară. În cazul hotărârii Curții Supreme de Justiție, recursul se judecă de alt complet al Curții Supreme de Justiție.

D.4. În practica Curții Constituționale se menționează că dreptul fiecărui om de a-și

cunoaște drepturile și îndatoririle, prevăzut de articolul 23 din Constituție, implică adoptarea de către legislator a unor reguli procedurale clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile. De asemenea, articolul 54 din Constituție cere ca restrângerile drepturilor să fie prevăzute de lege. Legea trebuie să respecte standardul calității.

În acest sens, Curtea reține că, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate (accesibilitatea, previzibilitatea și claritatea), norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei într-o anumită situație, persoana poate pretinde în mod justificat că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o asemenea interpretare, norma care nu corespunde criteriilor clarității este contrară articolului 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

În acest context, Curtea reține că conținutul actului normativ trebuie să-i permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, claritatea și previzibilitatea fiind elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme.

Sub acest aspect, problema ridicată în prezenta sesizare constă în verificarea conformității articolului 329 alin.(1) și alin. (2) din Codul de procedură penală cu exigențele de calitate a legii, în special verificarea caracterului cert al acestei norme și a lipsei insecurității juridice pentru destinatarii săi, atât față de dreptul procesual al instanței de prelungi măsura preventivă neprivativă de liberate cât și dreptul părților de a contesta cu recurs separat încheierea instanței, adică a avea dreptul la un recurs efectiv.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție.

E.1. Considerăm că prevederile – articolului 329 alin.(1) și alin. (2) din Codul de procedură penală urmează a fi verificate în întregime, deoarece, ne referim la neclaritate a legii prin omisiune de reglementare, din care motiv sunt prevederi, interpretate și aplicate de autorități în mod neclar, astfel, încalcă articolul 20 care stabilește că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, coroborat cu art.16 care garantează principiul egalității în fața legii, și art.23 din Constituție, care stabilește exigențele standardului calității legii și art.54 din Constituție, exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, și și art.119 din Constituție – a dreptului garantat al căii de atac.

În jurisprudența Curții Europene s-a reținut că sfera de aplicare a conceptului de previzibilitate depinde în mare măsură de conținutul instrumentului în cauză, de domeniul pe care îl reglementează, precum și de numărul și statutul destinatarilor săi.

Prevederile articolului 329 alin.(1) și alin. (2) din CPP, în contrapondere cu prevederile art.178 alin.(3) și art.196 alin.(2) CPP, reprezintă un obstacol procedural (a se vedea, *mutatis mutandis*, Markovic și alții v. Italia [MC], 14 decembrie 2006, § 94; Balakin v. Rusia, 4 iulie 2013, § 40) pentru examinarea de către instanțele de

judecată a demersurilor de prelungire a măsurilor preventive neprivative de libertate cât și a recursurilor față de încheierea instanței. Din acest motiv, dispozițiile date afectează esența dreptului de acces la un tribunal și instituie un tratament discriminatoriu.

Discriminarea constă în aceia că în cazul întrebării cu privire la prelungirea măsurii preventive neprivative de libertate, deoarece norma de la art.329 alin.(1) CPP nu reglementează dreptul procesual al instanței de a prelungi o astfel de măsură, instanțele naționale atît în fond cât și în recurs ignoră aceste prevederi, în favoarea art.178 alin.(3) CPP, adică în defavoarea părții afectate de măsura preventivă; iar în cazul contestării cu recurs, instanțele naționale impun deja interpretarea și aplicarea stricto sensu al art.329 alin.(2) CPP, iar în defavoarea părții afectate de măsura preventivă, adică a lipsei dreptului de contestare cu recurs separat, deși norma precitată de la art.196 alin.(2) CPP reglementează dreptul de recurs.

Respectiv, procurorului în calitate de acuzator de stat, i se admit atît demersurile de prelungire în lipsa unei norme exprese, cât și i se admit solicitările de inadmisibilitate în recursul apărării, pe cînd pentru apărare, aspectul inadmisibilității din lipsă de reglementare la examinarea prelungirii nici nu se examinează și ulterior recursurile față de încheierile de prelungire nu se examinează pe motiv de inadmisibilitate.

Adică, partea apărării în calitate de referință și poziție față de demersul procurorului am invocat și solicitat aplicarea art.329 alin.(1) CPP, în sensul respingerii demersului procurorului ca inadmisibil, în același mod – stricto sensu cum a procedat instanța de recurs în Decizia Curții de Apel Sud din 12.02.2026 (și prin Deciziile din aprilie și iunie 2026), respectiv este o discriminare deoarece instanța de fond a aplicat norma art.178 alin.(3) CPP în sensul dreptului de a prelungi măsura preventivă și nu a aplicat art.329 alin.(1) CPP, în sensul lipsei dreptului procesual de a prelungi o astfel de măsură preventivă.

Ori partea apărării invocă aplicabilă la judecarea în fond, anume și doar prevederile art.329 alin.(1) CPP în sensul lipsei procedurii reglementate de prelungire a măsurii preventive neprivative de libertate la etapa examinării în fond.

E.2. Privind Calitatea legii, în practică sa conturat, că:

”34. Curtea reține că exigențele statului de drept presupun, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41). În acest sens, articolul 23 alin. (2) din Constituție impune adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

35. Exigența accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea fiind publicată în Monitorul Oficial.

36. La rândul ei, exigența previzibilității este îndeplinită atunci când persoana

poate – în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care le poate avea o anumită conduită (Gestur Jónsson și Ragnar Halldór Hall v. Islanda, 30 octombrie 2018, § 88; Berardi și Mularoni v. San Marino, 10 ianuarie 2019, § 40).

37. Totodată, pentru ca legea să îndeplinească exigența previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii discreționare a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66; Seychell v. Malta, 28 august 2018, § 50-52).

38. O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).

39. La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea.”

E.3. Privind Dreptul de acces la un tribunal, în practică sa conturat, că:

”40. În particular, textul legislativ trebuie să corespundă principiului coerenței.

41. Astfel, legea trebuie să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, care generează incertitudine și insecuritate juridică. În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative (HCC nr. 2 din 30 ianuarie 2018, § 45).

42. Dreptul de acces la un tribunal, garantat de articolul 20 din Constituție și, respectiv, de articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, trebuie să fie practic și efectiv, nu teoretic și iluzoriu. **Efectivitatea dreptului în discuție reclamă ca persoanele să aibă posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în exercitarea drepturilor sale.** Dreptul de acces la un tribunal nu include doar dreptul de a iniția o acțiune în justiție, ci și dreptul la soluționarea cauzei de către un tribunal competent să se pronunțe asupra tuturor aspectelor de fapt și de drept (Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România [MC], 29 noiembrie 2016, § 86).

43. Dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut. Acesta poate fi limitat. **Limitările accesului la un tribunal trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să fie proporționale**, pentru a nu fi afectată însăși esența dreptului. Această afirmație este valabilă și pentru normele de natură procedurală care stabilesc termene în interiorul cărora persoanele ar putea formula o contestație (Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, § 36).”

E.4. Condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja drepturile și obligațiile procesuale.

În același timp, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66).

O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).

E.5. Sintagmele: aplicare, prelungire, înlocuire, revocare, sunt strict reglementate-denumite pe întreg textul Codului de procedură penală, și astfel sunt clar determinabile pe textul normelor puse în discuție și nu există nici o modalitate juridică de a realiza interpretarea extensivă a sensului prevederilor art.329 alin.(1) CPP, prin adăugire interpretativă și a sintagmei "prelungire", cum nu există nici o modalitate de interpretare prin așa numita coroborare, prin invocarea și preluarea sintagmei "prelungire" din textul normei art.178 alin.(3) CPP, ori o astfel, de "creație" juridică este interzisă și demonstrează nerespectarea principiilor cu privire la calitatea legii.

Astfel, norma art.329 alin.(1) CPP, nu întrunește condițiile de calitate a legii, mai exact, condițiile clarității și previzibilității, deoarece pentru a prelungi o măsură preventivă ca la caz, anume această normă de procedură penală trebuie expres și direct să reglementeze acest aspect procedural, iar lipsa de reglementare duce la inadmisibilitatea procedurii de prelungirii din motiv de nereglementare.

Aceste neclarități prin omisiuni de reglementare și prin reglementări dublate și contrarii fac ca în practică după exemplul cauzei date, ca instanțele naționale să realizeze interpretări și aplicări de norme prin discriminare doar în defavoarea persoanelor afectate de măsura preventivă aplicată (inculpat) și doar printr-o interpretare extensivă, arbitrară și discreționară.

E.6. Totodată, așa cum este cazul indicat supra, doar cu referire la interpretarea și aplicarea prevederilor art.329 alin.(2) CPP, instanța de recurs a impus concluzia și pentru instanța de fond de a excluda dreptul de contestare cu recurs, precum că nu există un astfel de drept procesual – al recursului separat, precum că dreptul la apărare este garantat de recursul odată cu fondul cauzei.

La cazul dat, aceiași judecători, la o diferență de două luni au dispus două soluții judecătorești diametral opuse, fără ca să existe care-va modificări de procedură penală, fără ca să existe care explicații din partea Curții Constituționale, și fără să existe o practică judiciară unificată a instanțelor naționale asupra acestui aspect procedural, al prelungii măsurii preventive neprivative de libertate și a recursului față de încheierea instanței de prelungire a unei astfel de măsuri preventive.

E.7. Art.175 – 196 al Capitolului II, Titlul V, Partea Generală a Codului penal reglementează - MĂSURILE PREVENTIVE.

Respectiv, conform prevederilor art.196 alin.(2) CPP se prevede că: "hotărîrea judecătorului de instrucție sau a instanței cu privire la aplicarea, prelungirea sau

înlocuirea măsurii preventive poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, iar în cazul Curții Supreme de Justiție, recursul se examinează de alți trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.”

Astfel, legiuitorul a stabilit o normă de procedură care expres prevede dreptul de contestare cu recurs separat a oricăror hotărâri cu privire la oricare din măsurile preventive prevăzute de Capitolul II, Titlul V, Partea Generală a Codului Penal.

În soluția precitată, Curtea de Apel Sud face referire doar la prevederile art.329 alin.(2) CPP, pe care îl interpretează stricto sensu, precum că această normă nu reglementează dreptul de contestare cu recurs separat. Iar dreptul de contestare apare doar odată cu fondul cauzei.

De asemenea Curtea de Apel Sud face referire la practica judiciară, (citez):

”Prin urmare, prescripțiile de drept enunțate denotă că, la faza judecării cauzei, legea procesual penală prevede calea de atac - recursul - doar pentru hotărârile judecătorești privind aplicarea și prelungirea duratei arestului preventiv și arestului la domiciliu, iar încheierea prin care a fost admis demersul și prelungită durata obligării de nepărsire a țării inculpatului nu este susceptibilă de a fi atacată separat cu recurs, argumentele privind dezacordul cu aceasta urmând a fi invocate doar în recursul declarat împotriva hotărârii în fond.

Totodată, potrivit practicii judiciare naționale constante, aceste prevederi legale nu aduc atingere drepturilor și libertăților procesuale ale persoanei, de vreme ce în ședința de judecată inculpatului îi sunt garantate toate drepturile procesuale, iar prevederea unei căi de atac pentru încheieri ce se referă la măsurile non-privative de liberate ar periclita procesul de judecare a cauzei într-un termen rezonabil.”

Totuși, verificarea practicii judiciare relevă, că aceste fraze au fost preluate integral din pct.7 a părții descriptive a Deciziei CSJ din 24 martie 2023 pe cauza penală 1r-4/2023 (1-23040952-01-1r-21032023).

Cu toate acestea, aceiași Decizie din 24 martie 2023 la pct.7 a părții descriptive relevă:

”Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor prezentate, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul statuează că potrivit art. 196 alin. (2) Cod de procedură penală, hotărârea judecătorului de instrucție sau a instanței cu privire la aplicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii preventive poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, iar în cazul Curții Supreme de Justiție, recursul se examinează de alți trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.

Potrivit art. 329 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul aplicării arestării preventive, hotărârea instanței poate fi atacată, în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară cu recurs, care se va judeca conform prevederilor art. 311 și 312, care se aplică în mod corespunzător. În cazul aplicării sau prelungirii măsurii preventive sub formă de arest sau de arest la domiciliu de către Curtea Supremă de Justiție, hotărârea acesteia poate fi atacată cu recurs, care se va examina de alți 3 judecători ai Curții Supreme de Justiție.”

Însă o oarecare motivare consecutivă și logică prin care CSJ ar face interpretarea art.196 alin.(2) CPP, nu avem, ceea ce ridică o problemă de neclaritate și astfel de neconstituționalitate.

E.8. Atît art.196 alin.(2) cît și art.329 alin.(2) CPP, formulează identic, că: "hotărârea instanței poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară"

Diferența de reglementare, la art.329 alin.(2) CPP ține de:

- termenul de 3 zile;
- referirea aplicabilității în mod corespunzător a art. 311 și 312.

În cazul art.196 alin.(2) CPP, legiuitorul stabilește: "hotărârea judecătorului de instrucție sau a instanței".

Cu alte cuvinte, art.196 alin.(2) CPP, prevede dreptul de atac cu recurs atît la etapa urmăririi penale cît și la etapa judecării cauzei penale în fond, apel, și recurs.

Sub acest aspect, remarcăm, că practica judiciară constantă, în cadrul urmăririi penale, de exemplu în cazul măsurilor preventive a arestului la domiciliu, a liberării provizorii sub control judiciar sau pe cautiune care se aplică și se prelungesc doar de judecătorul de instrucție, se contestă cu recurs și se examinează de instanța de recurs fiind direct aplicate prevederile art.196 alin.(2) CPP.

Astfel, odată ce această normă de la art.196 alin.(2) CPP, expres reglementează existența dreptului procesual al recursului față de măsura preventivă aplicată de instanță – adică de instanța de fond, de apel și de recurs, reglementare care se referă la toate măsurile preventive, nu este clar, din care motive de drept instanțele naționale pe de o parte nu acordă o interpretare a aplicabilității acestei norme, iar pe de altă parte acordă prioritate normei de la art.329 alin.(2) CPP; adică situația identificată a două norme de procedură paralele și contrarii, fac că norma de la art.329 alin.(2) să fie neclară și imprevizibilă și îngreuează dreptul la două grade de jurisdicție, anume prin omisiunea dreptului de a depune recurs efectiv față de măsurile neprivative de libertate, iar pe de altă parte, în contextul reglementării de la art.196 alin.(2) CPP care fără excepții și condiții stabilește că hotărîrea instanței cu privire la măsurile preventive pot fi atacate cu recurs în instanța ierarhic superioară, ceea ce creiază paralelisme legislative nepermise (al doilea aspect), care generează incertitudine și insecuritate juridică.

E.9. Neconstituționalitatea normei de la art. 329 alin. (2) Cod de procedură penală în partea ce ține de îngrădirea dreptului la două grade de jurisdicție (în cazul măsurilor preventive neprivative de libertate), este strîns legată de interpretările defectuase acordate de instanțele naționale, care referinduse la lipsa dreptului de recurs separat, pe de o parte expun că încheierea de prelungire este definitivă și irevocabilă, iar pe de altă parte motivează precum că persoana ar avea dreptul de atac în ordine de apel sau recurs odată cu fondul cauzei.

O astfel, de abordare și interpretare (dreptul de atac față de măsura preventivă neprivativă la etapa judecării cauzei se realizează în ordine de apel sau recurs odată cu fondul cauzei) contrazice prevederile art.119 din Constituție și prevederile Articolului 2 din Protocolul nr. 7 Dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală, ori **din practica CEDO, s-a**

consfintit că dreptul de atac (două grade de jurisdicție) este o procedură obligatorie, și vine a fi un remediu procesual față de soluția supusă controlului judiciar, procedură care funcționează anume pentru asigurarea restabilirii dreptului afectat, și astfel, această procedură trebuie să fie nu una formală ci una efectivă.

Conform procedurii penale măsurile preventive – sunt măsuri cu caracter de constrângere prin care bănuitul, învinuitul, inculpatul este împiedicat să întreprindă anumite acțiuni negative asupra desfășurării procesului penal, securității și ordinii publice sau asupra asigurării executării sentinței.

Efectul acestor măsuri cu caracter de constrângere este imediat aplicării acestora și funcționează strict în interiorul termenului pentru care sunt aplicate.

E.10. Astfel se demonstrează că problema ridicată nu ține doar de o deficiență de interpretare și aplicare din partea instanțelor de recurs, ci o problemă de constituționalitate, în sensul indicat supra.

Lipsirea de dreptul la un recurs efectiv și respectiv inadmisibilitatea recursurilor față de încheierea privind prelungirea măsurii preventive neprivative de libertate, afectează dreptul de acces la justiție și dreptul la un recurs efectiv, ori la caz, deoarece măsura preventivă neprivativă de libertate fiind aplicată și eventual prelungită pe un termen strict determinat, adică aplicat până la o anumită dată și drept consecință la trecerea acestui termen, nu mai există și nici nu poate exista nici un efect de recurs efectiv de contestare la etapa de apel sau recurs odată cu fondul cauzei, adică un recurs efectiv care să repună persoana în dreptul său, afectat de soluția judecătorească contestată.

Mai mult ca atât, chiar și așa cum motivează instanța de recurs, printr-o construcție juridică ipotetică, prin care măsura preventivă prelungită a fost executată, la etapa apelului sau recursului în fond, o soluție de admitere a recursului față de măsura preventivă nu are nici un sens, deoarece nu are nici un efect asupra măsurii preventive deja executate și expirate.

Astfel, chiar făcându-se apel la consultanța de specialitate, nici o persoană și nici instanța nu ar putea stabili, fără echivoc, în baza cărei norme – articolul 329 alin.(1) sau articolul 178 alin.(3) din Codul de procedură penală – ar trebui să fie examinată întrebarea a admisibilității sau inadmisibilității procesuale a instanței la judecarea în fond, cu privire la examinarea demersului de prelungire a măsurii preventive neprivative de libertate.

De asemenea făcându-se apel la consultanța de specialitate, nici o persoană și nici instanța nu ar putea stabili, fără echivoc, în baza cărei norme – articolul 329 alin.(2) sau articolul 196 alin.(2) din Codul de procedură penală – ar trebui să fie examinată întrebarea a admisibilității sau inadmisibilității procesuale a dreptului de recurs față de încheierea instanței privind prelungirea măsurii preventive neprivative de libertate.

Prin exemplul cauzei date, am probat că există riscul ca alegerea unei norme să fie stabilită în baza unor criterii arbitrare, discreționare și discriminatoriu de către cei care aplică legea (procuror, instanță), astfel încât persoanei să-i fie afectat principiul egalității în fața legii, și să fie încălcate exigențele standardului calității legii, și încât persoana să nu-și poată realiza în mod efectiv dreptul de acces la justiție, dreptul la un recurs efectiv, prin restrângere nepermisă.

F. Lista documentelor relevante.

La caz, sunt relevante toate materialele cauzei penale indicate supra cu privire la demersurile de prelungire, încheierile instanței de fond, cererile de recurs depuse, și deciziile instanței de recurs.

Verificarea constituționalității normei contestate este de competența exclusivă a Curții Constituționale și nu poate fi lăsată la latitudinea interpretărilor din partea instanțelor de judecată, deoarece problema ridicată, ține nu doar de simpla neclaritate a legii procesual penale, dar de incertitudine totală, în condițiile în care nu numai că aceiași judecători dispun soluții contradictorii între ele față de aceiași întrebare, dar și faptul că normele procesuale privind aspectul prelungirii măsurii preventive neprivative de libertate și a recursului față de astfel de încheieri sunt reglementate în norme de procedură penală distincte, norme care sunt într-atât de contradictorii încât duc la o discriminare în aplicare și la o neclaritate și imprevizibilitate în interpretare și aplicare, și afectează dreptul persoanelor de acces la justiție și la un recurs efectiv.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării.

Declar pe propria onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt veridice.

Vulcănești, 23 iulie 2026

Avocat, apărător Dandesh Veaceslav

Dosar nr.1-69/2025

(1-25149910-15-1-24102025)

ÎN C H E I E R E

3 august 2026

orașul Vulcănești

Judecătoria Cahul (sediul Vulcănești)

În componența completului de judecată:

Președintele ședinței, judecător: Camerzan-Rotaru Ludmila

Grefier: Șerban Irina

Interpret: Stefoglo Olesea

cu participarea:

Procurorului: Selemet Alexandr

Apărătorului inculpatului, avocatul: Dandăș Veaceslav

Inculpatului: Raiciu Ivan

examinând în ședință de judecată publică, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Dandăș Veaceslav la data de 23 iulie 2026, în interesele lui Raiciu Ivan, în cauza penală de învinuire a lui Raiciu Ivan în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal,

a c o n s t a t a t :

În procedura Judecătoriei Cahul (sediul Vulcănești) se află în examinare cauza penală privind învinuirea lui Raiciu Ivan Nicolai, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal.

În ședința din 23 iulie 2026, avocatul Dandăș Veaceslav în interesele inculpatului Raiciu Ivan a depus sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitând Înaltei Curți verificarea constituționalității articolul 329 alin.(1) și (2) din Cod de procedură penală.

Examinând materialele cauzei, în special a sesizării în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, instanța consideră necesar de a admite sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, din considerentele ce urmează a fi redată în continuare.

În conformitate cu prevederile art.7 alin.(3) Cod de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

Aliniatul (3¹) din același articol, prevede că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra

temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Hotărârea Curții Constituționale din 9 februarie 2016, în pct.82-83 stabilesc că, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii condiții enunțate, și că, verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Punctul 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 9 februarie 2016, prevede că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

În continuare, verificând întrunirea în cererea înaintată de către partea apărării în cadrul ședinței de judecată, a condițiilor enumerate, instanța de judecată atestă că, obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, așa cum prin sesizarea formulată se solicită verificarea controlului de constituționalitate a prevederilor unei norme din Codul de procedură penală, este ridicată de către avocatul Dandesh Veaceslav în interesele lui Raiciu Ivan, inculpat pe această cauză penală. La fel se atestă că prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei. Deopotrivă, instanța a verificat existența unei hotărâri anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate și a stabilit că, anterior Înalta Curte a fost sesizată în vederea verificării constituționalității art.329 alin.(1) Cod de procedură penală, iar prin decizia din 23 martie 2016 a declarat inadmisibilă sesizarea nr. 23g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 329 alin.(1) din Codul de procedură penală, însă sesizarea respectivă a vizat faptul că, art.329 Cod de procedură penală nu permite contestarea măsurii preventive înainte de expirare termenului de 30 de zile de la intrarea în vigoare a încheierii privind aplicarea arestului preventiv, însă obiectul prezentei sesizări este distinct și se referă la lipsa reglementării în articolul 329 a dreptului privind prelungirea măsurii preventive la judecarea cauzei penale și paralelismul juridic. Totodată, apărătorul a invocat că

sesizarea se referă la conținutul normei penale de după modificările operate de legiuitor la 24 iunie 2026.

În sensul celor menționate, instanța a ajuns la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Dandesh Veaceslav în interesele inculpatului Raiciu Ivan cu privire la verificarea constituționalității articolul 329 alin.(1) și (2) din Cod de procedură penală, cu remiterea materialelor corespunzătoare în adresa Curții Constituționale.

Deopotrivă, instanța evidențiază că, anterior în această cauză penală aceeași parte a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate asupra acelorași dispoziții legale, însă în prezenta cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată se invocă argumente din perspectiva altor critici de neconstituționalitate referindu-se la conținutul normei penale de după modificările operate la 24 iunie 2026, fapt care justifică prezenta soluție a instanței de judecată în sensul admiterii cererii.

În conformitate cu prevederile articolului 7 alin.(3¹) articolele 342 și 364 din Codul de procedură penală, instanța de judecată,-

DISPUNE:

Se admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Dandesh Veaceslav în interesele inculpatului Raiciu Ivan privind verificarea constituționalității dispozițiilor prevederilor articolului 329 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală.

Se expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Dandesh Veaceslav la data de 23 iulie 2026, în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea este definitivă.

Președintele ședinței,

Judecător

Ludmila Camerzan-Rotaru

copia corespunde cu originalul